

Verslag Vogeltocht naar Schiermonnikoog, 19 t/m 22 oktober 1974

In bovengenoemde periode verbleven enkele leden van onze Jongeren Groep op Schiermonnikoog, vanzelfsprekend met het doel wat van de aldaar aanwezige vogels te zien. Hoewel niet veel soorten werden waargenomen, waren de aantallen vogels zeker de moeite waard. Voor een beschrijving van de verschillende biotopen verwijs ik naar het excursieverslag van M. v.d. Berg, in het Mededelingenblad, 11e jaargang nr. 1, blz. 17 e.v.

20 oktober:

De dag werd aangevangen met één uur zeetrekking.

Op weg naar onze waarnemingspost vielen de grote hoeveelheden lijsterachtigen op die in de duinen vertoefden. Vooral de kramsvogel was in zeer grote getale aanwezig. Een ♂ blauwe kiekendief jaagde ver weg boven de duinen. Bij de eendenkooi werd een wegschietende sperwer waargenomen en voorts een roepende waterral in een rietkraag.

Het weer was goed (veel zon) maar minder gunstig voor zeetrek, zoals bleek (windkracht 2). Toch kregen we nog een Kleine Jager, achter een meeuw aanjagend, te zien. Verder een troep smienten, zwarte zeeëenden en totaal 20 middelste zaagbekken. Over de branding vlogen voorts enkele groepjes drieteenstrandlopers en een kanoetstrandloper door ons kijkerbeeld.

Leuke waarnemingen waren die van twee groepen sneeuwgorzen (resp. 15 en + 35 exx), die vlak over ons heen kwamen.

Hierna ging onze tocht naar de Westerplas aan de ZW-kant van het eiland, waar invallende tafeleenden, wintertalingen, enkele pijlstaarten, krakeenden en twee dodaarzen werden gezien.

Het wad zat, zoals wij verwachtten, vol met tienduizenden vogels, waarvan het merendeel scholeksters en bonte strandlopers. Verder bergeenden, zilver- en goudplevieren, bontbekplevieren, steenlopers, zwarte ruiters, groenpootruiters, rosse grutto's, wulpen, vele tureluurs en een honderdtal rotganzen. Voorts nog een kanoetstrandloper in overgangskleed. Boven het begroeide gedeelte langs de dijk werd een ♂ blauwe kiekendief gezien en tevens fourageerden er zes prachtig uitgekleurde strandleeuwerikken.

In een naaldbos zagen wij die dag nog een tweede sperwer, een grote bonte specht, goudhaantjes en werden overtrekkende baardmannetjes gehoord en ver weg de roep van een late kōekoek.

Op de terugweg naar ons slaapverblijf troffen wij in een weiland een klein vogeltje aan, dat niet kon worden gedetermineerd. Ik wil niet nalaten om de beschrijving te geven, daar het heerlijk voer kan zijn voor ijverige ornithologen:

grootte van een vink, geheel grijze kop, donkere vinkachtige snavel, bruine donkergestrepte rug; borst en flanken donkergestrept op lichtgele ondergrond. Donkere staart. Op de flanken boven de vleugelboeg een lichte vlek (kan ook veroorzaakt zijn door opwaaien van veertjes); golvende vlucht; geen geluid gehoord.

ca. 4 minuten waargenomen, afstand + 25 m.

21 oktober:

Op deze dag hebben wij een tocht naar het oostelijke deel van het eiland gemaakt, naar Willemsduin.

Dit gebied bestaat voor het grootste gedeelte uit schorren met aan de Noordkant de duintjes en daarachter het zeer brede strand, aan de Zuidkant het wad, dat bij Willemsduin bijzonder vogelrijk is, doordat het er erg afgelegen en rustig is.

Onderweg werd o.a. boompieper, zwartkop en een phylloscopus waargenomen. Daarnaast weer de opvallend grote aantallen lijsterachtigen.

De aantallen op het wad aldaar waren zeer groot. Naast de vele tienduizenden scholeksters en smienten, waardoor de lucht soms vol was van fluittonen, fourageerden er enkele honderden rotganzen, steenlopers, bontbeplevieren en zo'n 80 kluten. In de slenken werden enkele groenpootruiters waargenomen. Verder werden o.a. overvliegende kepen en een boerenwaluw waargenomen.

Nadat één van ons, om der wille van een weddenschap, tot zijn middel een slenk doorgewaad had, werd de terugweg aanvaard. Tijdens deze terugweg werden we overvallen door de snel vallende duisternis en hebben we kunnen genieten van een prachtige wandeling bij nacht over een waddeneiland, met de lichtbundel van de vuurtoren regelmatig over het eiland schuivend, wat de sfeer zeer verhoogde.

22 oktober:

De laatste dag bracht ons de sensatie, welke de lage soortenlijst ruimschoots vergoedde.

Op een tocht over het wad bemerkten wij op nog geen 20 meter van ons af een drietal bonte strandlopers; althans, dat was onze eerste indruk. Toen wij ze met de kijker bekeken, viel één van de strandlopers met één op tegenover de twee andere, welke inderdaad bonte waren. Het eerste opvallende aan deze strandloper waren de twee snipachtige strepen op de rug van de vogel. Daarnaast werden nog de volgende kenmerken waargenomen:

Iets groter dan de 2 bonte strandlopers, rug donkerbruin (met dus de twee lichte strepen); kop donkerder dan de rug; zwaar gestreepte borst die een duidelijke afscheiding vertoonde met de witte buik. De borst had een lichte ondergrond. Snavel recht en donker. Poten donker (kan door de modder veroorzaakt zijn waarin hij stond).

In de vlucht een dun wit vleugelstreepje. Geen geluid.

Alhoewel wij niet positief de oogstreep waargenomen hebben, was het voor ons al snel duidelijk, dat wij hier te maken hadden met een Amerikaanse gestreepte strandloper. Na enige nazoekingen was al onze twijfel verdwenen.

Ik vraag mij af, of er niet meer van deze vogels omstreeks deze tijd op de wadden voorkomen, maar dat ze tussen de vele bonte strandlopers gewoon niet opgemerkt worden. Te meer, daar ze in Engeland jaarlijks worden waargenomen.

Opvallend is, dat er enkele weken eerder een Amerikaanse gestreepte strandloper in de Bijlmermeer gezien werd en op Texel een Siberische gestreepte strandloper. Is dit toeval, of komt het door een bepaald weertype, dat er 3 bijna eendere dwaalgasten in enkele weken tijds gezien worden? Of is het een aanwijzing, dat ze inderdaad meer ons land aandoen, dan vermoed wordt?

Naast dezesonder meer goede waarneming zagen wij op het wad nog een bokje, zo'n 50 pijlstaarten, middelste zaagbekken, een groep fouragerende fratertjes en sneeuwgorzen, en weer rotganzen. Verder een overvliegende tapuit en slobeenden, Op het wad werd ook nog een dode zeekoet gevonden.

De avond bracht ons het afscheid van Schier !

Ondanks de lage soortenlijst (82 soorten) toch een paar zeer goed geslaagde dagen, dankzij de waargenomen dwaalgast, en niet in de laatste plaats door de uitermate goede stemming onder de deelnemers.

Gerard Krabben, Orteliuskade 101^{III}, Amsterdam - 1015.